

Heidi Kurvinen

Loppuraportti Työsuojelurahastolle (elokuu 2015)

Työsuojelurahaston rahoittamassa hankkeessa *Toimittajanaisten kokemukset tasa-arvosta 1960-luvulta nykypäivään* on haastateltu 63 eri vuosikymmeninä uransa aloittanutta suomalaista toimittajanaista. Lisäksi hankkeessa on käyty läpi Suomen Sanomalehtimiesten Liiton/Suomen Journalistiliiton julkaiseman *Sanomalehtimies/Journalisti*-lehden vuosikerrat 1960-luvulta nykypäivään ja perehdytty aiheeseen liittyvään arkistoaineistoon.

Hankkeen tulokset osoittavat toimittajanaisten tasa-arvokäsitysten pohjanneen kaikkina vuosikymmeninä ajatukseen niin kutsutusta mahdollisuuksien tasa-arvosta. Ammattia on pidetty ja pidetään edelleen tasa-arvoisena, koska naiset ja miehet tekevät toimituksissa samaa työtä. Saman työn määritelmä on kuitenkin muuttunut hienosyisemmäksi, sillä toimittajanaisten mahdollisuudet työskennellä erikoistoimittajina ja toimitusten johtotehtävissä ovat parantuneet tutkimusjakson aikana.

Toinen keskeinen huomio liittyy tasa-arvokäsityksen kapea-alaisuuteen. Tasa-arvo käsitetään edelleen ennen kaikkea sukupuolten väliseksi tasa-arvoksi, vaikka haastattelut osoittivat toimittajien olevan tietoisia tasa-arvokeskustelun moninaistumisesta. Sukupuolen ohella eriarvoistavat käytännöt liitettiin lähinnä ikään. Lisäksi epätasa-arvoisuuden katsottiin edellyttävän tietoista syrjintää, kun taas toimitusarjen käytännöissä tapahtuvat hienovaraiset sukupuolittuneet mekanismit jäivät helposti huomaamatta.

Hankkeen tuloksista on julkaistu yksi suomenkielinen vertaisarvioitu artikkeli *Työelämän tutkimus* -lehden numerossa 3/2014. Lisäksi pitkittäisaineistoa peilaava englanninkielinen artikkeli on parhaillaan arvioitavana ja tullaan julkaisemaan myöhemmin. Hankkeen tuloksista on mahdollista lukea myös *Journalisti*-lehdessä tammikuussa 2015 julkaistusta toimittajien tasa-arvokäsityksiä erittelevästä esseestä (<http://www.journalisti.fi/artikkelit/2015/1/ammattikunnan-sokea-piste/>) ja työelämän kehittämiseen erikoistuneen TELMA-lehden numerossa 2/2014 julkaistusta kolumnista (<http://verkkojulkaisu.viivamedia.fi/telma/2014/2/41>). Lisäksi aihetta käsitellään Yleisradion toimittajan Tiina-Leena Kurjen tekemässä haastattelussa, joka julkaistiin 16.2.2015 sekä radiossa että Ylen nettisivuilla. (*YLE Oulu*, 16.2.2015; Tiina-Leena Kurki, "Sukupuoliroolit istuvat vielä melko vahvoina toimituksissa". *Yle uutiset* 16.2.2015.)

Käytännön tasa-arvotyötä hankkeessa on edistetty toteuttamalla yhdessä Suomen Journalistiliiton kanssa tasa-arvoesite, jonka avulla on tarkoitus viritellä keskustelua ammatin sisäisestä tasa-arvosta. Tasa-arvo mediasisällöissä ja toimitusten käytännöissä -esite julkaistaan alkusyksystä 2015 liiton internet-sivuilla sekä myöhemmin myös paperiversiona.

Työsuojelurahaston rahoittaman hankkeen laajenuksena toteutan jatkossa vertailevan tutkimuksen suomalaisten ja ruotsalaisten toimittajanaisten tasa-arvokäsityksistä. Lukuvuoden 2015–2016 aikana kerään suomalaista aineistoa vastaavan lähdeaineiston ruotsalaisista toimittajanaisista ja heidän

käsityksistään ammatin sisäisestä tasa-arvosta. Projektin vertaileva osuus valmistuu kesällä 2017 ja sen lopputuloksena on englanninkielinen tiedemonografia.

Julkaisut:

Heidi Kurvinen, Sukupuolella sopuilla. *TELMA* 2/2014.

Heidi Kurvinen, Toimittajanaiset 1960- ja 1970-luvun Suomessa. Mahdollisuudet epätasa-arvoisuuden säröttäjinä? *Työelämän tutkimus* 3/2014.

Heidi Kurvinen, Ammattikunnan sokea piste? *Journalisti* 1/2015.

Heidi Kurvinen, Finnish Women Journalists Doing and Undoing Gender: Perceptions of Gender Equality since the 1960s. *Gender, Work & Organization*. (jätetty arvioitavaksi)

Tasa-arvo mediasisällöissä ja toimitusten käytännöissä. Esite. Suomen Journalistiliitto 2015.